

Informačná prístupnosť

Peter Lecký

1. Obsah

- Čo je informačná prístupnosť
- Prečo je dôležitá
- Stručne o pravidlách
- Niekoľko príkladov z praxe

2. Definícia

- Hovoríme, že informácie na stránkach, resp. v elektronických dokumentoch sú prístupné, ak sú čitateľné pre každého človeka, bez ohľadu na postihnutie.
- Nevidiaci a slabozrakí používatelia ich môžu čítať s použitím špeciálnych technológií.
- Informácie sú prezentované tak, aby ich prezentácia nebola nebezpečná pre epileptikov (blikanie, rýchle striedanie farieb).
- Testované univerzity: Katolícka univerzita v Ružomberku, Prešovská univerzita v Prešove, Technická univerzita v Košiciach, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici a Žilinská univerzita

3. Prečo je informačná prístupnosť dôležitá

- Elektronické dokumenty a stránky sú pre nevidiacich jediným zdrojom informácií, ktorý môžu využívať bez cudzej pomoci
- Pri práci s fakultnými informačnými systémami študent často pracuje s citlivými údajmi, ktoré nechce prezentovať potenciálnym pomocníkom (výsledky skúšok, písomiek, osobné údaje,...)
- Možnosť komunikovať elektronicky s pedagógmi, spolužiakmi, študijným oddelením,... uľahčuje život každému, kto z nejakého dôvodu nemôže jednoducho cestovať, pohybovať sa v neznámych priestoroch,...
- Pre ľudí s telesným postihnutím je často jednoduchšie prečítať si nástenku na webe, ako dopraviť sa do budovy, kde sa nástenka nachádza

4. Stručne o pravidlách

- Existuje viacero metodík, ktoré vymedzujú ako dosiahnuť to, aby boli stránky a dokumenty prístupné
- WCAG2 (Web Content Accessibility Guidelines, verzia 2) - svetovo akceptovaná norma
- Section 508 - Americká norma
- Na Slovensku pravidlá prístupnosti upravuje výnos 312/2010 Z. z. [VÝNOS Ministerstva financií Slovenskej republiky z 9. júna 2010 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy]

5. Stručne o pravidlách(2)

- Pravidlá sú zvyčajne delené do troch kategórií:
- Také, ktorých porušenie je natoľko závažné, že niektorým používateľom je znemožnená práca so stránkou alebo dokumentom
- Také, ktorých porušenie prácu so stránkou alebo dokumentom výrazne komplikuje
- Také, ktorých dodržanie zvyšuje komfort práce so stránkou alebo dokumentom

6. Niekoľko príkladov z praxe

- Pri vytváraní dátových tabuliek musia byť korektne označené hlavičkové riadky a stĺpce
- Komplexnosť odstránenia problému: minimálna
- Priorita: najvyššia
- Zanedbanie tohto pravidla môže spôsobiť napríklad to, že rozvrhy alebo iné tabulárne dáta budú nepoužiteľné pre nevidiacich študentov
- Pri testovaní sme problém našli napríklad v rozvrhoch Katolíckej univerzity v Ružomberku

7. Niekoľko príkladov z praxe (2)

- Grafické informácie (obrázky, videá,...) musia mať textovú alternatívu
- Komplexnosť odstránenia problému: v závislosti na type médií
- Priorita: najvyššia
- Dôsledkom zanedbania tohto pravidla je napríklad nečitateľnosť dôležitých informácií (plagátiky v obrázku), nemožnosť zistenia stavu príslušnej informácie (ikonky o stave mailu v elektronickej pošte,...)
- Pri testovaní sme problém našli na všetkých testovaných univerzitách

8. Niekoľko príkladov z praxe (3)

- Moderné webové aplikácie (vytvorené technológiou AJAX) musia implementovať rozhrania pre prístupnosť
- Komplexnosť odstránenia problému: dodatočne ide často o náročnú a nákladnú úlohu
- Priorita: najvyššia
- Zanedbanie tohto pravidla spôsobuje často úplnú nepoužiteľnosť konkrétneho systému
- Ako príklad môžeme uviesť akademický informačný systém AIS2, používaný na viacerých univerzitách, vrátane UK

9. Niekoľko príkladov z praxe (4)

- Farby na stránkach musia byť dostatočne kontrastné, farba nemôže byť jediným nositeľom informácie
- Komplexnosť odstránenia problému: z technického hľadiska ide o jednoduchú úlohu
- Priorita: najvyššia
- Zanedbanie tohto pravidla môže spôsobiť množstvo problémov slabozrakým a farboslepým používateľom
- Problematické sú najmä farby v obrázkoch

10. Zaujímavé odkazy

- Tvorba prístupných dokumentov:
<http://cezap.sk/informacie/tvorba-pristupnych-elektronickych-dokumentov/>
- Český blind friendly web:
<http://www.blindfriendly.cz>
- Slovenský blind friendly web:
<http://www.blindfriendly.sk>